

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Донбаська державна машинобудівна академія
Освітня програма	29701 Державна служба
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

05.06.2020 р.

Справа № 0228/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування" у складі:

Балан Олександр Сергійович – головуєчий,
Безугла Людмила Сергіївна,
Калашник Надія Сергіївна,
Касич Алла Олександрівна,
Мироненко Богдан Валентинович,
Руденко Ольга Мстиславівна,
Семенець-Орлова Інна Андріївна,
Юлія Крихтіна,

за участі запрошених осіб:

Шкрабак Ірина Володимирівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Донбаська державна машинобудівна академія
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29701
Назва ОП	Державна служба
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 7, Проти – 1

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

В процесі формулювання мети та місії ОП враховано зміст Концепції стратегічного розвитку ДДМА на 2010-2020 рр., яка представлена на сайті: <https://cutt.ly/RyWec3C>. 2020 р. – останній рік поширення діючої Концепції. Очікуваний перегляд стратегії розвитку ЗВО вимагатиме оновлення цілей ОП, які повинні відображати особливий статус регіону.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ЗВО не лише прописав механізм та приклади врахування потреб здобувачів вищої освіти та випускників ОП, роботодавців, академічної спільноти, а й зазначив результати цієї взаємодії через включення ОК до ОП. Ряд зауважень ЕГ не в повній мірі відповідають змісту критерія 1 (щодо неузгодженості внутрішніх документів з організації освітнього процесу, некоректних назв дисциплін), інші ж носять дискусійний характер (щодо неузгодженості мети предметної області, широти профілю ОП).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та програмні результати навчання сформульовано з урахуванням цілей Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027. Враховуючи соціально-економічне, політичне та інституційне навантаження регіону, де знаходиться ЗВО, цілі освітньої програми визначають її важливість в контексті виконання органами публічного сектора всього комплексу функцій. ЗВО у Звіті про самооцінювання дуже поверхнево зазначає опрацьований досвід українських та зарубіжних ЗВО в частині врахування позитивного досвіду в процесі формування цілей та програмних результатів ОП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Зміст та структура ОП загалом дозволяють досягнути програмних результатів навчання. Програмні результати навчання, що передбачені ОП, загалом відповідають вимогам НРК.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Констатуємо відповідність обсягу ОП вимогам законодавства.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОП, виходячи з представленої структурно-логічної схеми та назв освітніх компонентів, не в повній мірі відображає розвиток Державної служби в частині її модернізації, імплементації Європейських стандартів публічної служби. Недостатньою є правова підготовка, яка представлена вибірковою ОК (ВК 2.1. Правове забезпечення публічного управління). Поза змістом ОП залишились питання удосконалення Державної кадрової політики в системі державної служби. Важливі питання етики державних службовців поза увагою ОП, однак в НП представлена дисципліна «Самоменеджмент та особиста тактика державного службовця». Можна погодитись з певним фінансовим акцентом ОП, оскільки представлено такі ОК як «Бюджетування та проектне фінансування у публічній сфері», «Методи обґрунтування адміністративних рішень, адміністративний та фінансовий аудит», за якими передбачено курсові роботи, та вибіркові компоненти «Облік у бюджетних установах» та «Звітність бюджетних установ», однак вони також певним чином потребують ув'язки з іншими ОК. Виконання студентами магістерської роботи вимагає володіння певними дослідницькими компетентностями, однак в навчальному плані відсутня дисципліна, спрямована на їх формування.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Підтримуємо рекомендації ЕГ.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибірковість в ОП забезпечується за вибором однієї з двох освітніх компонентів.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОП та навчальним планом передбачена: адміністративно-управлінська (набір 2018 р.) та переддипломна практика (набір 2019 р.).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОП не містить окремих дисциплін, спрямованих на формування soft skills, однак до ОП включена дисципліна «Управління конфліктами в сфері надання адміністративних послуг», яка частково сприяє їх отриманню. До умов формування soft skills можна також віднести практичну підготовку та виконання магістерської роботи.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (<http://www.dgma.donetsk.ua/pravila-priyomu-ddma.html>). Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою, є у публічному доступі.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Недоліки змісту Програми фахового вступного випробування полягають в тому, що вона містить лише два розділи, які присвячені основам держави та права (дисципліни «Правознавство» або «Теорія держави та права») та основам економічних знань (дисципліни «Макроекономіка» або «Основи економічної теорії»). Зважаючи, що правові та економічні дисципліни окреслюють предметну сферу функціонування публічного управління та складають її методологічний базис, а Гарант під час засідання зазначив наявність фахової співбесіди, ГЕР підтримує оцінку В.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Методи та форми навчання загалом дозволяють досягати програмних результатів за ОП.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

В ЗВО використовується система Moodle DDMA. Інформація про цілі ОП надається здобувачам викладачами, через сайт кафедри. Інформація щодо цілей, змісту та критеріїв оцінювання результатів за окремими ОК надаються в Силабусах, які потребують удосконалення в частині уніфікації щодо форми подання інформації.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Студенти другого курсу не мають публікацій відповідно до напряму наукових досліджень. Не представлено інформацію щодо участі студентів у інших формах наукової роботи.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими. Використання ЗВО системи Moodle дає здобувачам вищої освіти вільний та своєчасний доступ до інформації. В ЗВО розроблено та використовується Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/yyWleSy>), згідно якого здійснюється контроль успішності студентів.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Серед використовуваних такі види контролю: вхідний, поточний, підсумковий, перевірка залишкових знань студентів, підсумкова атестація. Активно впроваджуються тестові технології для усіх контрольних заходів.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Принципи академічної доброчесності в ЗВО регламентуються Тимчасовим положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у навчальній та науководослідній роботі учасників освітнього процесу у ДДМА (<https://cutt.ly/YyQkyNB>).

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом викладачі, які забезпечують реалізацію ОП «Адміністративна служба», мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію (дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, атестати про вчене звання) та мають надбання, які відповідають вимогам виконання пункту 30 ліцензійних вимог. Однак є приклади часткової невідповідності предметній сфері ОП публікацій та стажування. Експерти зауважили, що гарант ОП не відповідає фаху ОП та потребує 7 пунктів, однак під час засідання встановлено, що гарант має науковий ступінь кандидат наук з державного управління (окрім доктора економічних наук).

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Здобувачі заочної форми навчання не в повній мірі володіють інформацією щодо залучення професіоналів-практиків, експертів галузі до проведення занять.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

В ЗВО сформовано систему стимулювання розвитку викладацької майстерності через розробку ряду Положень, однак в Звіті про самооцінювання не представлено інформації про існування системи рейтингування результатів робіт НПП, що може стати додатковим важелем у цьому напрямі. Підтримуємо зауваження ЕГ щодо необхідності використання механізму рейтингового оцінювання результатів роботи викладачів у ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП загалом дозволяють досягнути визначених програмних результатів навчання. ЕГ зазначає, що ДДМА реагує на рекомендації, які були надані експертною групою під час візиту, щодо оновлення репозиторію, електронного каталогу на сайті.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Поширеною є практика забезпечення безоплатного доступу викладачів та здобувачів освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Слід зазначити функціонування психологічної служби "Центр практичної психології "Довіра" (доступ: <http://www.dgma.donetsk.ua/tsppdovira.html>).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У звіті про самооцінювання та звіті ЕГ зазначено, що осіб, які потребують соціальної підтримки серед здобувачів ОП немає. Позитивним є те, що на вході кожного корпусу є обладнані скриньки довіри. У Звіті не зазначено механізм реагування на інформацію, отриману через скриньки довіри.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У Звіті про самооцінювання представлено інформацію про форми, періодичність та учасників перегляду змісту ОП. Однак реальні приклади наведено досить обмежену кількість.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

У Звіті ЕГ зазначається, що обговорення змісту ОП має дещо інформативний характер та передбачає на практиці часткове врахування пропозицій здобувачів.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Сайт випускової кафедри: <http://www.dgma.donetsk.ua/sklad-kafedri-ep.html>, на якому представлена інформація щодо здійснення освітньої діяльності за ОП "Державна служба".

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Освітня програма, анотації та робочі програми всіх дисциплін (розділ методична робота) розміщені на сайті: <http://www.dgma.donetsk.ua/metodicheskoe-obespechenie-ep.html>, однак для різних ОК розроблена та представлена різна інформація. Також представлена інформація для стейкхолдерів щодо забезпечення зворотнього зв'язку у контексті удосконалення ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Враховати важливість розвитку ОП "Державна служба" в процесі розробки нової Стратегії розвитку ЗВО. В процесі чергового оновлення цілей ОП включити такі, які будуть відображати особливий статус регіону, а також важливість виконання випускниками ОП "Державна служба" не лише своїх професійних компетентностей, а й загальноцивілізаційної та державотворчої ролі. Опрацювати досвід та забезпечити імплементацію позитивних практик щодо

здійснення освітньої діяльності за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" за освітнім рівнем "Магістр" зарубіжних ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Зміст ОП потребує удосконалення в частині формування у випускників комплексу компетентностей, що базуються на сучасних методологічних підходах та принципах функціонування державної служби й враховують інноваційні тренди професійної підготовки у сфері державної служби. Рекомендується належно відобразити орієнтацію ОП на модернізацію Державної служби у відповідності з реформами, що відбуваються в Україні, та орієнтирами Європейських стандартів публічної служби. Слід переглянути назви окремих ОК, зокрема, "Самоменеджмент та особиста тактика державного службовця", "Порівняльний аналіз систем публічного управління", "Адміністративна реформа та проблеми політики місцевого самоврядування". Рекомендується забезпечити здобувачам більш варіативні можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії через збільшення кількості варіативних компонентів. Слід також звернути увагу на узгодженість та логічні зв'язки між варіативними компонентами.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Загалом підтримуємо рекомендацію ЕГ щодо перегляду Програми фахового вступного випробування та конкретизуємо її, вважаючи за доцільне не лише розширити кількість дисциплін фахового вступного випробування, а й забезпечити винесення питань, які б дозволяли встановити наявність загальних та професійних компетентностей безпосередньо за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування", сформованих на попередніх рівнях освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Базуючись на інформації ЕГ щодо низької наукової активності та результативності студентів другого курсу, НПП рекомендується залучати студентів до дослідницької діяльності, перш за все, під час написання курсових та магістерських робіт. Наукова компонента повинна бути не лише відображена в самих роботах, а й мати підтвердження у вигляді опублікованих статей та тез доповідей. Також слід спрямовувати студентів на участь у наукових конкурсах за спеціальністю, які щорічно проводяться в Україні.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендується використовувати всі механізми інформування здобувачів необхідності дотримання принципів академічної доброчесності, в тому числі, шляхом проведення тренінгів щодо роботи з науковими джерелами, враховуючи відсутність дисципліни "Методологія наукових досліджень".

Критерій 6. Людські ресурси

Викладачам рекомендується забезпечувати відповідність стажування спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування", а публікацій - освітнім компонентам ОП "Державна служба". Підвищити інформованість здобувачів про заходи, які проводяться спільно з роботодавцями, та передбачають удосконалення змісту та структури ОП. Розробити та впровадити систему рейтингування результатів роботи викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Інформація щодо функціонування психологічної служби "Центр практичної психології "Довіра" повинна мати максимальне поширення. Рекомендується покращувати умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендується удосконалення форм участі студентів у процесі перегляду ОП шляхом проведення семінарів за участю НПП, роботодавців та студентів. Забезпечити врахування пропозицій студентів щодо удосконалення змісту ОП у повній мірі.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Представити інформацію за всіма ОК на сайті кафедри в уніфікованій формі.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СТОЙКА АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ